

[Aksel Larsen.]

misk. Disse er skaffet til Veje ad Beskatningens Vej, og den store Befolknings Købekraft og altsaa ogsaa Forbrug er derigenem mindsket. De mange prisfordyrende Ordninger har virket i samme Retning. Endelig har Krisen og de økonomiske Vanskeligheder hemmet Landbrugets videre Udvikling, ja, paa mange Omraader gjort det vanskeligt at holde den engang opnaaede Højde. Hvad det betyder national-økonomisk, kan enhver forestille sig.

Skønt der gennem utallige Ordninger, Kriselaan, Tilskud og Saneringslove er paalagt den øvrige Befolkning meget store Byrder for at hjælpe Landbrugerne, er Maalet ikke naaet. Krisen er ikke overvundet. Det betyder ikke, at der ingenting er naaet. Desværre er det saadan, at det i Dag, ikke mindst takket være Krisepolitikken, er en ganske god Forretning at drive de store Gaarde, medens Husmænd og de mindre Gaardmænd stadig væk hugger haardt i det og ikke har noget økonomisk Perspektiv. Bevis herfor leveres hver eneste Maaned herinde, for der hengaar ikke en Maaned, hvor Rigsdagen ikke beskæftiger sig med nye eller fornyede Kriserordninger for Landbruget.

Aarsagen til Landbrugskrisen er de forandrede Verdenskonjunkturer, de formindskede Afsætningsmuligheder, de forandrede Prisforhold og hele det Restriktions- og Afspærringssystem, Staterne bedriver i vore Dage. Men Ordningspolitikken har i Grunden været indrettet paa at skulle hjælpe Landbruget frelst over en Periode, idet man haabede paa, at de gode gamle Tider saa skulde komme igen. Nu maa den Drøm vel snart være bristet, og skal vi saa ikke hellere stille os paa Nutidens, Virkelighedens og de sandsynligste Fremtidsudsigters Grund og indrette os derefter? Vanskelighederne er ikke blevet klaret derved, at man har forsøgt at skaffe Landbruget forøgede Indtægter. Den Politik medførte, at det store Landbrug fik gode Kaar til Dels paa det lille Landbrugs Bekostning; i øvrigt virkede den som direkte eller indirekte Tilskud til Rentekapitalen.

Vort Forslag gaar ud paa, at man skal løse Problemet ved at gaa den modsatte Vej, ved at skære Landbrugets Udgifter ned. Det eneste Sted, hvor dette kan gøres i tilstrækkelig Grad, er paa Kontoen Terminsudgifter. Terminsudgifterne er Renter og Afdrag af de pantsikrede Laan. Vi foreslaar, at de skal nedsættes til, hvad Landbruget kan bære,

gennem en generel Nedskrivning, samt gennem Indførelse af en konjunkturbestemt Rente og Sikring af, at Obligationer fremtidig bliver værdibestandige, altsaa altid har Parikurs.

I vort Forslag angiver vi Retningslinien for en saadan Nedskrivning, som dels er generel, dels beregnet paa Tilpasning efter det enkelte Tilfælde. Derved kan den Uret, som gennem Kurstab o. lign. er tilføjet den enkelte, gøres god igen. Men samtidig skal der altsaa i Almindelighed tages Hensyn til, at Landbrugets Terminsbyrder ikke overstiger dets virkelige, rimelige Forrentningsevne. Vi har foretrukket at udarbejde dette som et Forslag til Beslutning og har ikke villet fuldt udforme et Lovforslag, af den ganske simple Grund, at det maa være Regeringens og de til dens Raadighed staaende sagkyndiges Sag at udarbejde selve Lovforslaget, og at det maa være rimeligt og tilstrækkeligt, at Folketinget angiver, efter hvilke Retningslinier dette Lovforslag skal udarbejdes.

Landbrugets samlede pantsikrede Gæld er omkring 4½ Milliard, og de aarlige Terminsudgifter af denne Kæmpekaptial udgør op imod 300 Mill. Kr. Panteværdien af Landbrugsejendommene anslaaes til omkring 5½ Milliard, hvilket altsaa skulde betyde, at Landbrugets Egenkapital kun er ca. 1 Milliard. Egenkapital plus Laanekapital repræsenterer Kapitalinvesteringen, i hvert Fald den nominelle Kapitalinvestering i Landbruget. Det, vi foreslaar, er reelt at afskrive en Del af den i Landbruget investerede Kapital.

Den normale Maade at gøre dette paa for den enkelte Landbrugsejendom er vel Tvangsauktion. Denne Forholdsregel betyder i første Række, at Ejeren mister den Kapital, han selv har investeret, helt eller delvis. I anden Række kan det ogsaa gaa ud over Panteobligationernes Ejere, Laangiverne. Man vil give os Ret i, at en Afskrivning i stor Stil for hele det danske Landbrug maaske teoretisk, men i hvert Fald ikke praktisk kan gennemføres ad Tvangsauktionernes Vej. Det vilde vel betyde, at største Parten af Landbrugsejendommene skulde skifte Ejer med alle de deraf følgende personlige Ulykker og de økonomiske Rystelser for Samfundet som Helhed. Nej, skal en saadan Afskrivning gennemføres, maa det ske gennem en statsorganiseret Gennemførelse af en Nedskrivning af den pantsikrede Gæld.

Jeg kalder det en Nedskrivning, fordi det principielt og forretningsmæssigt er